

Ytterbyskolans plan mot kränkande behandling 2024

Övergripande målsättning

På Ytterbyskolan skall ingen person bli diskriminerad, trakasserad eller utsatt för kränkande behandling. Vi vill också, som Lgr 22 föreskriver i kapitel 2 gällande normer och värden, att Ytterbyskolan ska:

- medverka till att utveckla elevernas känsla för samhörighet, solidaritet och ansvar för människor också utanför den närmaste gruppen,
- i sin verksamhet bidra till att skolan präglas av jämställdhet och solidaritet mellan människor,
- i sin verksamhet bidra till att eleverna interagerar med varandra oberoende könstillhörighet,
- aktivt motverka diskriminering och kränkande behandling av individer eller grupper,
- visa respekt för den enskilda individen och i det vardagliga arbetet utgå från ett demokratiskt och normmedvetet förhållningssätt,
- i arbetet med normer och värden uppmärksamma både möjligheter och risker som en ökad digitalisering medför.

Vår vision är att Ytterbyskolan ska vara en plats för lärande där elever och personal tillsammans känner trygghet, upplever arbetsglädje och bygger framtidstro.

Nuläge - riktning

Ytterbyskolan genomförde under 2022 en stor omorganisation där vi gick från åldersintegrerade arbetslag till tre årskursvisa arbetslag. Vi arbetar nu aktivt för att organisera trygghetsarbetet på skolan och årets plan mot kränkande behandling har därför en ambition att beskriva en riktning, vart vi ska, och olika åtgärder, hur vi ska ta oss dit. Forskning visar att skolor som arbetar främjande med en "hela-skolan"-ansats är lyckosamma när det gäller att motverka kränkningar. Forskning beskriver också att detta sätt att arbeta, på många andra sätt än i vilken utsträckning kränkningar förekommer, är gynnsamt för eleverna. Som exempel nämns att elevers psykiska hälsa och elevers prestationer förbättras samt att arbetssättet motverkar den negativa effekt som lägre socioekonomisk bakgrund kan ha på elevers skolprestationer. Vi vill därför i vårt främjande arbete sätta upp mål och arbeta för att skapa ett positivt skolklimat, ett positivt klassklimat och ett positivt klassrumsklimat på Ytterbyskolan.

Ett positivt skolklimat

Skolklimat handlar om hur elever och skolpersonal upplever skolans sociala miljö, en upplevelse som reflekterar normer, attityder, mål och dagliga interaktioner bland och mellan elever och skolpersonal.

Ett positivt skolklimat innefattar:

- positiva, omtänksamma och stöttande relationer mellan elever och mellan skolpersonal och elever
- elevers upplevelser av att reglerna på skolan är rimliga och rättvisa och upprätthålls på ett konsekvent och rättvist sätt
- att skolan upplevs som en trygg och säker plats
- att eleverna uppskattar och känner en samhörighet med skolan.

En grundsten för att skapa ett positivt skolklimat är att all skolpersonal arbetar för att skapa positiva relationer till eleverna som kännetecknas av värme, stöd, tillit och ömsesidig respekt.

Ett positivt klassklimat

Den samlade kvaliteten på elev-elevrelationer i en klass kan kallas för klassklimat. Ett positivt klassklimat innebär att relationerna mellan eleverna i klassen är vänliga, omtänksamma, stöttande och respektfulla. Klassen genomsyras av en bra sammanhållning. Ju mer positivt klassklimatet är, desto lägre är förekomsten av kränkningar bland eleverna i klassen. En framgångsfaktor som lyfts fram för att utveckla och bibehålla ett positivt klassklimat är att det bedrivs ett målmedvetet arbete av lärarna på skolan.

Ett positivt klassrumsklimat

I ett positivt klassrumsklimat kan lärare och elever i hög utsträckning ägna sig åt lektionsinnehållet och det hänger därför ihop med att elever presterar bättre i skolan. Det positiva klassrumsklimatet beskrivs som tryggt, positivt, omtänksamt och stöttande. Klassrumsregler för att skapa ordning och studiero gestaltar och förmedlar också värden och utgör en del av värdegrundsarbetet. Här behöver de vuxna på skolan arbeta tillsammans med eleverna. Stämningen och det sociala klimatet påverkas av vilka normer och regler som etableras i skolan, klassrummet, klassen och i kompisgänget. De bidrar till hur trygghet, engagemang och relationer utvecklas.

För att utveckla skolan i denna riktning kommer vi behöva arbeta på olika nivåer. De vuxnas gemensamma förhållningssätt, arbetslagens arbete, ämnesgruppernas arbete, mentorskapet och klassföreståndarnas arbete med varje klass på "klasstiden" är alla viktiga delar i detta utvecklingsarbete.

Främjande och förebyggande arbete

Gemensamt förhållningssätt

All skolpersonal behöver gemensamt bära och gestalta skolans värdegrund, vilket betyder att vi som skola ska arbeta med och ge eleverna möjlighet att utvecklas enligt läroplanens demokratiska värdegrund men också de vuxna på skolan i mötet med eleverna gestaltar, förmedlar och står upp för dessa värden genom sitt sätt att vara. Vi vill att alla vuxna på skolan ska jobba för att skapa stödjande, samarbetsinriktade och ömsesidiga relationer till eleverna, t.ex. genom att de visar att de bryr sig, ser och intresserar sig för varje elev, tar i konflikter, följer upp och kollar av när något har hänt.

Arbetslagens arbete

De vuxna runt eleverna i respektive arbetslag träffas varje vecka för att hjälpas åt i arbetet med eleverna. Arbetet syftar till att skapa samsyn och delge tips och idéer till varandra för att vi bättre ska kunna stötta och hjälpa våra elever så att de trivs, känner sig trygga, utvecklas och känner att de lyckas i skolan.

Ämnesgruppernas arbete

Värdegrundsarbetet ska genomsyra hela vår verksamhet och det är därför viktigt att ämnesgrupperna kontinuerligt diskuterar och hjälps åt med att ta fram material och metoder för att lyfta dessa frågor. Det är också viktigt att ämnesgrupperna får arbeta tillsammans för att skapa en stödjande undervisning med målsättning att få så många elever som möjligt att lyckas utifrån tesen "high level of support – low level of conflict".

Mentorskap

Två lärare delar på mentorskapet i en klass. Eleverna fördelas mellan dessa två. Som mentor strävar du efter en förtroendefull relation med eleven och för att vara en trygg vuxen, samt arbetar för ett gott klimat mellan hem och skola genom att vara kontaktperson till vårdnadshavare angående elevens skolsociala situation.

Klasstid

Det är arbetslag och ämneslärare som ansvarar för den övergripande planeringen av arbetet för årskursen. Mentorerna är ansvariga för att anpassa uppgifter och upplägg för de klassspecifika behoven och de ansvarar för genomförandet av klasstids-lektionerna utifrån skolans gemensamma ramar.

På klasstiden ges en chans att diskutera frågor gällande trygghet och respekt, för sig själva och andra. Klasstiden ger också möjlighet att aktivt och systematiskt arbeta med trygghetsfrågor på klassnivå. I detta arbete får eleverna vara med och arbeta fram riktlinjer för hur de vill att man ska vara mot varandra i klassen. Klasstiden är även ett forum för elevdemokrati och arbetsmiljöfrågor. Vi strävar mot att alla elever ska känna självtillit och därigenom kunna vara delaktiga och ta ansvar både för sig själva, varandra och för sin miljö.

Trygghetsenkät

I mitten av varje termin gör alla elever på skolan Ytterbyskolans trygghetsenkät. Elevernas svar på frågorna sammanställs på klass, årskurs och skolnivå. Enkäten är ett verktyg för att kontinuerligt få elevernas bild av läget på skolan när det gäller kränkningar, trakasserier och otrygga platser. Analysen av enkäten ligger också till grund för insatser och åtgärder för det fortsatta arbetet för mentorer/arbetslag och ämneslärare/ämnesgrupp.

Rastvärdskap

I arbetet för en bättre psykosocial miljö i skolan är ett effektivt rastvärdskap av stor vikt. På organisationsnivå ansvarar rektor för att alla pedagoger tilldelas X minuter i veckan för att rastvakta, att tiderna schemaläggs och riktas mot de perioder då det är flest elever som har rast.

Rastvärdskapets olika perspektiv

Främjande: Rastvärdskapet bidrar till trygghet och trivsel ur ett främjande perspektiv genom att det ger möjligheter för de vuxna att skapa relationer, småprata och intressera sig för eleverna och vad de gör på rasten.

Förebyggande: Rastvärdskapet bidrar till trygghet och trivsel ur ett förebyggande perspektiv genom att vi riktar vuxennärvaron mot de platser som eleverna benämnt som otrygga i elevenkäten varje termin.

Åtgärdande: Rastvärdskapet bidrar till trygghet och trivsel ur ett åtgärdande perspektiv genom att vuxna finns på plats och kan ta tag i saker när de händer.

Rastvärdskapets fokus revideras kontinuerligt utefter trygghetsenkätens resultat kring skolans otrygga platser.

Trygghetsteam

Trygghetsteamet träffas en gång i veckan och diskuterar och organiserar skolans trygghetsarbete. Det handlar om att se mönster för de kränkingsanmälningar som vi ser på skolan och hur vi ska arbeta förebyggande.

Elevråd

Elevrådet utvärderar trygghetsenkätens svar och ger stöd i vilka åtgärder som behöver vidtas för att öka tryggheten på skolan.

Mål för det förebyggande arbetet:

Integrera värdegrunds- och trygghetsarbetet på skolan, på lektioner och i korridorer, så att vi får ett positivt skolklimat, klassklimat och klassrumsklimat.

En organisation där skolans plan mot kränkningar, hot och våldsplan, trygghets- och värdegrundsarbete i ämnesgrupper, erfarenhetsgrupper och arbetslag skapar en helhet och en del av vårt dagliga arbete med eleverna.

Implementering av målet 2024

1. Hot- och våldsplanen ses över och arbetas med i arbetslagen.
2. Vi avsätter konferenstid för att presentera och diskutera plan mot kränkande behandling och dess innehåll för att skapa förståelse för hur vi gemensamt behöver arbeta och agera för att nå ett positivt skolklimat.
 - Arbete och utveckling av Handbok för ledarskap med hjälp av EHT, ämnesgrupper och trygghetsteam. Skolledningen sammanställer.
 - Presentation av plan mot kränkande behandling på augustidagarna.
3. Arbetet med klasstiden diskuteras på arbetslagstid och planeras utifrån vad varje klass behöver.
 - Utvärdera klasstiden och dess påverkan på arbetet för att nå ett positivt klassrums- och klassklimat. Enkät till eleverna, utvärdering för personal på junidagarna.
4. Vi skapar fortbildningstillfällen för personalen i att hålla olika typer av samtal med elever, för att agera stöttande och relationsskapande.
 - Trygghetsteamet tar fram stödmaterial och besöker arbetslagen.
5. Arbetslag och erfarenhetsgrupper fortsätter sitt arbete kring extra anpassningar och ledning och stimulans.
 - Fortbildningsmaterial av John Steinberg, Lektionen är helig.
6. Utifrån trygghetsenkätens resultat jobbar vi med att eleverna ska få en ökad känsla av att det finns vuxna att vända sig till.
 - Fortsatt arbete i arbetslagen för att skapa ett positivt skolklimat genom att t.ex. utvärdera och utveckla mentors- och klasstidsarbetet
 - Analys av trygghetsenkäten tillsammans med elevrådet
 - Uppdatera instruktionen för rastvärdar
 - Fortsatt samtalsutbildning för de vuxna av trygghetsteamet